

وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ

شَيْئاً إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَرْضَى

(26) إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ

الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْإِنثَى (27) وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ

إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ

شَيْئاً (28) فَأَعْرَضَ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَ لَمْ

يُردْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (29) ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَ هُوَ أَعْلَمُ

بِمَنْ اهْتَدَى (30) وَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي

الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَ يَجْزِيَ

الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى (31) الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ

كِبَائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعٌ

المَغْفِرَةَ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ

أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ

هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى (32)

How many-so-ever be the angels in the heavens, their intercession will avail nothing except after Allah has given leave for whom He pleases and that he is acceptable to Him. Those who believe not in the Hereafter, name the angels with female names. But they have no knowledge therein. They follow nothing but conjecture; and conjecture avails nothing against truth. Therefore shun those who turn away from Our message and desire nothing but the life of this world. That is their attainment of knowledge. Verily thy Lord knoweth best those who stray from His path, and He knoweth best those who receive guidance. Yea, to Allah belongs all that is in the heavens and on earth: so that He rewards those who do evil, according to their deeds, and He rewards those who do good, with what is best. Those who avoid great sins and indecent deeds, save lesser offences,—verily thy Lord is ample in forgiveness. He knows you well when He brings you out of the earth, and when ye are hidden in your mothers' wombs. Therefore hold not yourselves purified: He knows best who it is that guards against evil.

آسمانوں میں کتنے ہی فرشتے موجود ہیں، اُن کی شفاعت کچھ بھی کام نہیں آسکتی

جب تک کہ اللہ کسی ایسے شخص کے حق میں اُس کی اجازت نہ دے جس کے لیے

وہ کوئی عرضداشت سننا چاہے اور اس کو پسند کرے۔ مگر جو لوگ آخرت کو نہیں مانتے وہ فرشتوں کو دیویوں کے ناموں سے موسوم کرتے ہیں، حالانکہ اس معاملہ کا کوئی علم انہیں حاصل نہیں ہے، وہ محض گمان کی پیروی کر رہے ہیں، اور گمان حق کی جگہ کچھ بھی کام نہیں دے سکتا۔ پس اے نبیؐ، جو شخص ہمارے ذکر سے منہ پھیرتا ہے، اور دنیا کی زندگی کے سوا جسے کچھ مطلوب نہیں ہے، اُسے اس کے حال پر چھوڑ دو۔ ان لوگوں کا مبلغ علم بس یہی کچھ ہے، یہ بات تیرا رب ہی زیادہ جانتا ہے کہ اُس کے راستے سے کون بھٹک گیا ہے اور کون سیدھے راستے پر ہے، اور زمین اور آسمانوں کی ہر چیز کا مالک اللہ ہی ہے تاکہ اللہ برائی کرنے والوں کو ان کے عمل کا بدلہ دے اور ان لوگوں کو اچھی جزا سے نوازے جنہوں نے نیک رویہ اختیار کیا ہے، جو بڑے بڑے گناہوں اور کھلے کھلے فتنج افعال سے پرہیز کرتے ہیں، الایہ کہ کچھ قصور ان سے سرزد ہو جائے۔ بلاشبہ تیرے رب کا دامن مغفرت بہت وسیع ہے۔ وہ تمہیں اُس وقت سے خوب جانتا ہے جب اُس نے زمین سے تمہیں پیدا کیا اور جب تم اپنی ماؤں کے پیٹوں میں ابھی جنین ہی

تھے۔ پس اپنے نفس کی پاکی کے دعوے نہ کرو، وہی بہتر جانتا ہے کہ واقعی متقی

کون ہے۔

आसमानों में कितने ही फ़रिश्ते मौजूद हैं, उनकी शफ़ाअत कुछ भी काम नहीं आ सकती जब तक कि अल्लाह किसी ऐसे शख्स के हक़ में उसकी इजाज़त न दे जिसके लिए वह कोई अर्ज़दाश्त सुनाना चाहे और उसको पसन्द करे | मगर जो लोग आखिरत को नहीं मानते वे फ़रिश्तों को देवियों के नामों से मौसूम करते हैं, हालाँकि इस मामले का कोई इल्म उन्हें हासिल नहीं है, वे महज़ गुमान की पैरवी कर रहे हैं, और गुमान हक़ की जगह कुछ भी काम नहीं दे सकता | पस ऐ नबी, जो शख्स हमारे ज़िक्र से मुँह फेरता है, और दुनिया की ज़िन्दगी के सिवा जिसे कुछ मतलूब नहीं है, उसे उसके हाल पर छोड़ दो—इन लोगों का मबलगे-इल्म बस यही कुछ है, यह बात तेरा रब ही ज़्यादा जानता है कि उसके रास्ते से कौन भटक गया है और कौन सीधे रास्ते पर है, और ज़मीन और आसमानों की हर चीज़ का मालिक अल्लाह ही है—ताकि अल्लाह बुराई करनेवालों को उनके अमल का बदला दे और उन लोगों को अच्छी जज़ा से नवाजे जिन्होंने नेक रवैया इखतियार किया है, जो बड़े-बड़े गुनाहों और खुले-खुले कबीह अफ़आल से परहेज़ करते हैं, इल्ला यह कि कुछ कुसूर उनसे सरज़द हो जाएँ | बिलाशुबहा तेरे रब का दामने-मगफ़िरत बहुत वसीअ है | वह तुम्हें उस वक़्त से ख़ूब जानता है जब उसने ज़मीन से तुम्हें पैदा किया और जब तुम अपनी माओं के पेटों में भी जनीन ही थे | पस अपने नफ़स की पाकी के दावे न करो, वही बेहतर जानता है कि वाक़ई मुत्तकी कौन है |